

Cal Jan

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Prop de Matamala, sector oest del terme de Gaià
Emplaçament Ctra BV-4401, al km 1,1 ctra BV-4402 direcció Galera i seguir pista asfaltada direcció N i N-E 3 km
Alçada: 479

Coordenades:

Latitud: 41.93778
Longitud: 1.8999
UTM Est (X): 408803
UTM Nord (Y): 4643453

Classificació

Número de fitxa 08090 - 48
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: En ruïnes
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08089A003000670000YE
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 30/05/2018 - 02:00

Descripció

Casa de pagès de dimensions mitjanes, actualment en ruïnes, emplaçada a la part alta de l'altiplà que s'estén entorn de la masia de Matamala, molt a prop d'un conjunt de casetes similars. Tan sols se'n conserva dempeus el mur posterior de la casa, fet de maçoneria i amb una porta emmarcada amb llinda i brancals de pedra. A l'interior, a l'angle oest, es conserva una tina cilíndrica. La resta de murs de la casa, tant exteriors com interiors, s'han enderrocats i pràcticament només en queden els fonaments, que es troben actualment coberts per la vegetació. La casa s'assenta sobre un terreny amb desnivell al costat del camí, de manera que a la part davantera devia constar de planta baixa més un pis i, a la part posterior, s'accedia directament a la segona planta.

Observacions:

Casa també és coneguda com cal Leal

Informació oral facilitada per Josep Burillo, de cal Simó de Matamala

Història

El gran apogeu de la vinya a la primera meitat del segle XIX va propiciar el sorgiment d'un petit nucli de casetes prop del mas Matamala: cal Simó de Matamala, cal Francisco, cal Correu... Es van establir en terres de Matamala, que era el mas principal d'aquesta zona. Li pagaven un cens per treballar les vinyes, més el contracte de parceria habitual, que era d'un quart dels fruits. Per les cases, en canvi, sembla que no pagaven res. Segons les inscripcions de les llindes, cal Simó de Matamala va ser construïda l'any 1856 i cal Francisco el 1859. Cal Correu no té cap data, però probablement es situaria entorn d'aquests anys. Sobre cal Jan, cal Seba i cal Rossinyol, que es troben en emplaçaments lleugerament més dispersos, no tenim cap notícia sobre el seu any de construcció. Probablement són d'aquesta mateixa època, però no descartem que poguessin tenir un origen anterior.

Pel que fa específicament a cal Jan, l'últim masover era un home que es dedicava a fer de carboner i a altres tasques d'explotació del bosc. A les estones lliures també portava una ferreria a la mateixa casa. Cap a la segona meitat del segle XX la casa devia quedar abandonada. Una part de la pedra dels murs va ser utilitzada per fer obres a Matamala.

Bibliografia

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 9.

